Mötesanteckningar, sammanträde Trygg i Danderyd (TID) 2026-04-15
Tranholmen, Mötesparken, Mörby Centrum, 16:00-18:00

Närvarande ledamöter och ersättare:

Gunnar Liljegren (KD), ordförande
Fredrik Näslund (M), vice ordförande
Pär Norlander (M), ledamot
Maja Bergquist (C), ledamot
Tyra Kloth (S), ledamot
Dominika André (C), ersättare
Christina Weihe (M), ersättare
Åsa Söderberg, (MP) ersättare

Övriga närvarande:
Michael Frejd, länsstyrelsen Stockholm
Annette Lindell, trygghetssamordnare, Danderyds kommun
Christoffer Solberg, nämndsekreterare, Danderyds kommun

Dagordning

1) **Välkomna, närvaro, nya ledamöter/ersättare**
2) **Föregående minnesanteckningar, val av justeringsperson**
3) **Systematiskt brottsförebyggande arbete med fokus på situationell prevention**
4) **Polisen Rapporterar**
5) **Kommunen rapporterar**
6) **Mötesdatum och lokaler, gäster, studiebesök**

1. Välkomna, närvaro, nya ledamöter/ersättare

Sammanträdet öppnas och närvaro noteras.

2. Föregående minnesanteckningar, val av justeringsperson

Mötesanteckningar från 2026-02-16 läggs till handlingarna. Maja Bergquist (C) väljs till justerare.

3. Systematiskt brottsförebyggande arbete med fokus på situationell prevention

Michael Frejd, brottsförebyggande samordnare på länsstyrelsen Stockholm berättar tillsammans med Annette Lindell om systematiskt förebyggande arbete med fokus på situationell prevention.

Social prevention handlar om att påverka social miljö och stärka friskfaktorer och minska riskfaktorer för att människor inte ska begå brott medan situationell prevention handlar om att öka upptäcktsrisk, skydda objekt och försvåra genomförande av brott.

Längre ned i anteckningarna nämns modellen ”brottstriangeln”. Om man hänvisar till den så innebär den sociala preventionen att påverka gärningspersonens motivation att begå brott och den situationella innebär att ta bort stöldbegärligt objekt. Den tredje sättet att förebygga enligt brottstriangeln är att tillföra sociala kontroll och det kan man göra genom både social prevention och situationell prevention.

I praktiken tar det ofta längre tid att se effekt av social prevention jämfört med situationell prevention.

SSR Trygg består utav 5 kommuner (representerar Stockholms läns kommuner) samt ett flertal andra myndigheter som Polismyndigheten och Region Stockholm. Dessa samlas två gånger per år och går igenom kriminalitet som är samhällspåverkande men det finns även arbetsgrupper med inriktning inom 5 olika fokusområden. Dessa är öppna drogscener, regional lägesbild, regionalt operativt center (ROC), regional bob-samordning och välfärdsbrott.

Mötesanteckningar, sammanträde Trygg i Danderyd (TID) 2026-04-15
Tranholmen, Mötesparken, Mörby Centrum, 16:00-18:00

Kommunen håller på att ta fram en kommunal åtgärdsplan för 2027 och en ny handlingsplan är på gång inom överenskommelsen med polisen.

Samverkansprocessens 5 steg och vad dessa innehåller presenteras. Det handlar om att först initiera samverkan och lägga ramarna för detta. Steg två är att förbereda för samverkan och samla in material och identifiera mönster. Steg tre är att samla det man hittat och redovisa dessa för att sedan teckna en samverkansöverenskommelse med motparterna. Genomförande sker sedan i steg fyra där man formulerar mål, upprättar åtgärdsplaner och sedan genomför åtgärderna. En uppföljning sker sedan is teg fem där man analyserar de tidigare stegen och återkopplat om resultatet.

Michael Frejd informerar om situationell beredskap och social brottsprevention. Han tar upp brottstriangeln som visar förutsättningarna för att ett brott ska begås. För att ett brott ska begås så behövs en motiverad gärningsperson, lämpligt offer/objekt och frånvaro av kontroll. Finns personer med kriminell idealism. Handlar mycket om platser och strukturer som gör att brott förhindras från första början och det är på dessa platser man kan se skillnad, men Sverige har inte varit bra på detta tidigare. Handlar om vart man ska lägga energi för att förhindra att brott begås. Exempelvis har forskning kring öppen droghandel lett till att man kunnat jobbade bort i dessa ibland annat Österåker. Finnas platser som upplevs obehagliga och det finns i luften att en plats är utsatt för kriminalitet. Genom att ha platsen i fokus och sedan genom utvalda arbetsmetoder kan man minska brottsligheten. Frågar sedan medborgare hur de upplever eventuell förbättring. Samhället kan öka social kontroll på platsen genom att myndigheter syns tydligt och upplevs närvarande. Finns något som heter ”20 minuters metoden” där myndigheter med jämna mellanrum vistas på platsen för att minska benägenheten till brott och öka den upplevda tryggheten. Beroende på situation kan kameror vara en förebyggande metod. Kameror som endast spelar in film har mest utredande effekt men om kameror eller sensorer kombineras med andra metoder kan förebyggande effekter uppnås. Kameror kan både öka och minska trygghet beroende på lägesbilden och orsakssamband. En platsanalys och orsaksanalys är nödvändig för att bedöm om kameror kan användas som förebyggande metod.

Det går även att jobba förebyggande genom att hitta andra sätt av kontroll, till exempel genom att nå ut till föräldrar gällande hemmafester. Det går även att forma en moralisk kompass hos unga. Föräldrar uppmanades tidigare att göra kontrakt med varandra för att främja samordning i uppfostran. Föräldrar brukar uppskatta när lärare, ungdomskoordinatorer/fält och ungdomar i sen skola får träffas för att prata om ANDTS och förhållningssätt.

Diskussion om förbättringspotential vid Mörbyplan utifrån situationell prevention
Rådet berättar att det är mest otryggt på kvällar och när det inte är i rörelse.
Rådet diskuterar att det behövs ljus och ej avskärmade platser och att användandet av 20 min metoden kan få effekt. En öppen snabbmatsrestaurang kan ge trygghet genom att folk rör sig där men även påverka mängden ordningsstörningar och brott negativt. Då behövs god kommunikation och att man är förbered för detta där bra samverkan med restaurangen behövs från början. Vill inte ha en öppen tomt som det fanns tidigare. Det kan skapa otrygghet. Ofta väldigt otydligt skyltat, speciellt när Mörby centrum är stängt. Blir även en byggarbetsplats vilket kan bli otryggt med tanke på folk som vill stjäla därifrån. När det är mörkt så behövs någon form av trygg närvaro, kommunstyrelsen har just beslutat om kamera och polismyndigheten vill även de sätta upp kameror (Mörbyplan/Golfvägen och Södra Torget). Skandiafastigheter och polisen arbetar med avtal och kommande installat-

ioner. Allt pekar mot att polisen kommer kunna bevaka i realtid och spela in film via sin kamera medan kommunens inspelning går att se i efterhand och sparas i ca 7 dagar.

Rekommenderar att ta upp detta med näringslivsansvarig på kommunen, kan även vara relevant för näringslivet.

Kommunerna bör arbeta fram en organisation för det brottsförebyggande arbetet enligt lagen. Det innebär att skapa ett strategiskt forum eller råd med relevanta aktörer Danderyd har flera där brottsförebyggande rådet är ett av dessa men visar även fler på presentationen. Länsstyrelsen har sammanställt svar från andra kommuner om vad framgångsfaktorerna skulle vara för ett lyckat forum.

Michael/länsstyrelsen i Stockholm förmedlar råd till kommuner baserat på de sammanlagda svaren i syfte att ge stöd för att utveckla det brottsförebyggande arbetet i kommunerna. Dels behöver kommunerna förankra arbetet i ordinarie styrning så att det brottsförebyggande arbete genomsyrar till exempel mål och budget. Kommunerna behöver även säkerhetsställa att det finns ett strategiskt råd med en faktisk funktion. Samordningsfunktioner behöver även få större mandat genom bland annat ett tydligare uppdrag och tillräckligt med resurser för detta. Det brottsförebyggande arbetet får inte heller stanna i dessa instanser utan behöver sedan genomsyra genom hela ledet ända ut i förvaltningarna. Vill få större samordning mellan dessa men går att utveckla vidare i undergrupperna. Vissa löser man på låg nivå genom handlingsplaner, men går att eskalera till högre instanser, en process som går att utveckla tillsammans. Genom arbete med informationssäkerhet kan man till exempel ta tag i socialtjänsten problem om desinformation. Duktiga handläggare ger en viss trygghet, men brottsförebyggande arbetet ska genomsyra hela kommunens arbete.

Annette presenterar ett förslag på en sådan organisationsstruktur som har presenterats kort för de administrativa cheferna. Närmast kommer en fördjupande analys ske via respektive förvaltning och efter sommaren planeras workshops för att förankra och fördjupa mål, struktur och process.

4. Polisen Rapporterar

Polisen informerar att de inte bara jobbar brottsprevention utan även med att leta och hitta försvunna personer.

- Skadegörelse är en av de stora brottstyperna i Danderyd. Ex. klotter och klistermärken/”stickers” Krossade fönster är också vanligt. Rätt jämn förekomst i första kvartalet.
- Inbrott i bostad - högt inflöde i denna brottstyp i första kvartalet, många klättrar in via stege, flera har larm på nedervåningen men inte på övervåningen. Sticker ut första kvartalet
- Stöld ur och från motordrivet fordon samt släp och husvagn – ökat, många ägare av BMW-bilar som blivit av med spegelglaset, polisen löste brottet och grep misstänkta i Märsta
- Båtrelaterade - stölder ligger på en relativt låg och jämn nivå
- Stöld av cykel – på väg ner
- Våld i offentlig miljö – främst misshandelsbrott, brott mot person utomhus.

- Brott i nära relation – finns flera koder, ser ut att gå ner i statistiken men det fluktuerar.

- Rån – ingen rånanmälan än så länge i Danderyds kommun. Ligger på noll.
- Bedrägeribrott – ner i kvartal 1 men väldigt många olika typer, får äldre att installera ”anydesk”, tror inte att det kommer minska, vänder sig till anhöriga att prata om bedrägeribrott.
- Narkotikabrott – mycket narkotikabrott ute i samhället generellt
- Ungdomsbrott – svag minskning, ser bra ut,
- Trafikbrott – ligger på jämn nivå, smitning vanligaste fallet.

5. Kommunen Rapporterar

Annette Lindell förmedlar nyheter från kommunen. Kommunen tittar på vart de ska rikta väktare via verktyget Embrace. Springer ungdomar vid Liberias ambassad, vissa är urban explorers, har skickat dit ungdomsgruppen. Även spring på tak på skolor. Trygg och Säkerhetsenheten ser över hur kamerabevakning i realtid som sker på signal via sensor kan användas. Finns uppgifter om att det är en tiktok-utmaning där unga får likes av att vara högt upp på skoltak.

Förekommit raketer och smällare och en personskada har skett i Täby. Kommunen förbereder sig inför skolavslutning och valborg, fler väktare kommer kallas in.

I nuläget samlas svar in avseende parkers och grönområdens funktion. Det sker genom QR-koder i parker där man kan tycka till om hur platsen upplevs. Om det finns budget skulle man nästa år kunna ha trygghetsfrågor på samma platser.

Ordförandeförslag gällande en mobil kameraenhet utreds av trygg och säkerhetsenheten.

En man utanför Mörbyskolan har försökt locka in elever i en bil, varit flera sådana incidenter i andra kommuner, vet inte om det hänger ihop.

Klottrare som hållit uppe dörrar och snabbt klottrat inne tågvagnar på Roslagsbanan

Invånare har även rapporterar att någon skjutit med pilbåge i skymningen på Tranholmen och frågat om lagar och regler.

6. Mötesdatum och lokaler, gäster/studiebesök

Rådet kommer överens om följande sammanträdesdatum inför hösten:

- 22 september
- 3 november
- 8 december

Förslag om att anordna en trygghetsvandring under någon utav dessa tillfällen förslagsvis under mörkare årstider. Rådet lämnar förslag om att bjuda in kvinnojouren som gäst.